

کنعانی در جمع اهالی رسانه در نمایشگاه مطبوعات:

برجام در دستور کار است

شرق: نشست خبری سخنگوی وزارت خارجه دیروز در بیست‌و‌چهارمین نمایشگاه رسانه‌های ایران برگزار شد و ناصر کنعانی در این نشست با تبریک برگزاری نمایشگاه رسانه‌های ایران بعد از شش سال گفت: در اینجا لازم است از اهالی رسانه و دوستان در وزارت ارشاد برای برگزاری این نمایشگاه تشکر کنم.

صفحه ۲

سرمقاله

ثبات یا تلاطم

سیدمصطفی هاشمی طبّا

درست مانند مکتب‌های فلسفی تکامل‌ی‌یا ثابت‌گرایی (فیکسیسم) در پیدایش و روند خلقت و طبیعت که ظاهرا برای اولی داروین مبدع آن بوده و برای دومی پیروان مذاهب مختلف، برای اداره امور جاری در کشورهای دیدگاه‌های مشابهی موجود است و به شکل‌های مختلف تجلی پیدا می‌کند. ازجمله موضوع انقلاب یا اصلاح و اینکه در جامعه ثبات بهتر است یا تلاطم، یا جنبش را می‌پسندیم یا نهادگرایی را (movement or institution). برخی با برداشت از احادیث مختلف ازجمله آنکه دو روز زندگی مؤمن نباید مساوی باشد یا فرزند زمان خویشتن باش و بهره‌گیری از بیت معروف صائب تبریزی که «موجیم که آسودگی ما عدم ماست/ ما زنده به آنیم که آرام نگیریم» معتقدند که ثبات در زندگی خلاف عقل و دین است و به همین دلیل دائم در اندیشه ایجاد تلاطم در جامعه هستند و ثبات را روزمرگی و موجب وهن به شخصیت انسان می‌شمارند و به نوعی به اندیشه «انقلاب در انقلاب» رژه دیره، نظریه‌پرداز چپ‌گرای دهه ۶۰ میلادی، پاینده هستند و شرط پیشرفت جامعه را انقلاب دائم می‌داند. حال این نظریه در اندیشه اسلامی دارای چه جایگاهی است، جای بحث دارد؛ اما به نظر می‌رسد گروهی دانسته یا نادانسته دامنه این نظریه را به مباحث شاخه‌های مدیریت جامعه و ازجمله اقتصاد جامعه بشری تسری می‌دهند و ثبات اقتصادی را برنمی‌تابند و در پی تلاطم در اقتصاد کشور هستند؛ درست برعکس نظریه اقتصادی ثابت‌شده‌ای که پیشرفت اقتصادی را مرهون ثبات اقتصادی در جامعه می‌داند. در این مختصر می‌خواهیم به دو مصوبه مجلس برای سال آینده که به یقین موجب تلاطم اقتصادی و سرگردانی مردم و همین‌طور دولت می‌شود، اشاره کنیم و ببینیم واقعیت در آینده چگونه رخ خواهد نمایاند. نخست، مصوبه اخذ مالیات از افزایش دارایی‌ها. به این نحو که چنانچه مایملکی معامله و بهای آن دریافت شد، مابه‌التفاوت قیمت دریافتی از قیمت خرید مشمول مالیات می‌شود؛ زیرا در این معامله فروشنده صاحب سود شده است و باید مالیات پرداخت کند. ظاهرا این تصمیم امر موجهی را نشان می‌دهد، اما در کشوری که ۴۰ درصد تورم وجود دارد یا با فروش یک ملک به زحمت می‌توان ملک مشابهی را خریداری کرد، چگونه این مابه‌التفاوت سود تلقی می‌شود و این در حالی است که سازندگان ساختمان (که نوعا از افزایش ارزش افزوده بهره می‌برند، شاید برای تنویق سازندگان) از مالیات معاف هستند. به‌علاوه در معاملات نوعا قیمت‌های اصلی معامله درج نمی‌شود و ممیز مالیاتی اگر بخواهد به درستی حکم کند، باید درصد کشف حقیقت از راه‌های مختلف جانبی و ازجمله سرکشی به حساب‌ها و دیگر دارایی‌های فروشندگان و خریداران را در دستور کار قرار دهد که امری ناشدنی است. در حقیقت، مصوبه درصد است که به اصل دارایی افراد مالیات وضع کند و افراد را از لحاظ مالی ضعیف کند، نه آنکه از سود آنان مالیات اخذ کند. البته مردم ما هم در مبارزه با این نوع مصوبات، روش‌های گریز از مالیات و دورزدن آن را ابداع می‌کنند و از همه بدتر آنکه با توجه به رانت عظیمی که در این کار نهفته است، فساد دیگری ضمیمه فساد موجود در جامعه می‌شود. اما مصوبه دیگر که باز هم موجب تلاطم در جامعه می‌شود و به نوعی عدالتی را که وجود ندارد عمیق‌تر می‌کند، مربوط به تراکشی‌های بانکی است و صرفا از واریزی به حساب افراد مالیات اخذ می‌شود، نه از سود حاصل از فعالیت آنان. منهای آنچه بی‌عدالتی محض در این کار وجود دارد و این نوع حساب‌ها، به‌عنوان فعالیت اقتصادی سودآور و مالیات‌نده مطرح می‌شود، باید گفت حساب‌های سرمایه‌گذاری ثابت در بانک‌ها که امروز سود ۳۰ درصد دارد و خود فعالیت اقتصادی مهمی است، از مالیات معاف است؛ یعنی اگر فردی مثلا در ماه ۵۰ میلیون تومان درآمد با ۶۰ تراکشی‌ش مالی دارد، باید مالیات بدهد، اما کسی که صد میلیارد تومان در حساب بانکی داشته باشد و سالانه ۳۰ میلیارد تومان درآمد داشته باشد از مالیات معاف است. آیا تحصیل‌کردگان دانشگاه امام صادق(ع) در این دانشگاه، عدالت اسلامی را چنین می‌آموزند؟ بدترین ایجاد تلاطم در اقتصاد، سرکشی دولت به حساب‌های بانکی مردم است؛ زیرا در حقیقت بانک‌ها امانت‌دار پول مردم هستند و سرکشی به امانت مردم خلاف روشن است و اعتماد مردم به بانک‌ها را از بین می‌برد. البته خواهند گفت در کشورهای غربی حساب‌های بانکی مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ می‌گویم بررسی به‌جز اخذ مالیات قطعی و بدون محاسبه است، درحالی‌که علیه غرب حرف می‌زنید، آنها را شاهد کار خود می‌گیرید؟ در این‌حال ضمن آنکه زمینه رکود اقتصادی در جامعه فراهم می‌شود، کسانی که مجبور به تمکین از این مصوبه می‌شوند، نرخ خدمات خود را بالاتر می‌برند و توروم جدیدی برجامعه تحمیل می‌شود. به‌علاوه معاملات با اسکناس‌های خارجی و ازجمله دلار و یورو بیشتر یا می‌گیرد و موجبات افزایش قیمت ارز خارجی و تضعیف پول ملی فراهم می‌شود.

ادامه در صفحه ۹

سه‌شنبه ۱ اسفند ۱۴۰۲ • ۱۰ شعبان ۱۴۴۵ • ۲۰ فوریه ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۷۷۷ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: حق شما بیش از اینهاست آقا تقی | بازداشت‌های گسترده در روسیه و بی‌خبری از جسد الکسی ناوالنی مخالف سرشناس پوتین | کارگروه تعیین اولویت کالا در تخصیص ارز تشکیل شد

رئیس دستگاه قضا از شناسایی و انتقال اموال خارج از کشور متهم اصلی پرونده فساد بزرگ نفتی خبر داد

«بابک» یک دهه بعد

گزارش تیتربک را در صفحه ۲ بخوانید

صفحه ۱۰

وقتی همه به دیدار رود می‌آیند

روایت «شرق» از دیدار اهالی بوکان با سیمینه‌رود

یادداشت

مزد منطقه‌ای و حمایت از مناطق محروم

زهرا کریمی

چند سالی است که با نزدیک‌شدن به پایان سال و زمان تعیین حداقل مزد قانونی، موضوع مزد منطقه‌ای هم مطرح می‌شود. مسئله اصلی در استدلال‌های موافق با مزد منطقه‌ای این است که هزینه زندگی در مناطق مختلف کشور پهناور ما متفاوت است و ایران، همانند برخی کشورها ازجمله هند، باید براساس هزینه زندگی خانوار کارگری، چندین حداقل مزد قانونی برای مناطق مختلف کشور تعیین کند. فرض بر این است که هزینه زندگی در استان‌های محروم پایین‌تر از استان‌های برخوردار است و به سخی دیگر حداقل مزد قانونی که برای کل کشور تعیین می‌شود، در عمل برای مناطق محروم بالا است. به‌همین‌دلیل کارفرمایان در این مناطق حاضر به استخدام نیروی کار با حداقل مزد نیستند و حداقل مزد سبب گسترش اشتغال غیررسمی در این مناطق می‌شود. یکی از مشکلات جدی بر سر راه مزد منطقه‌ای، شکل‌گیری مذاکرات سه‌جانبه میان نمایندگان کارفرمایان، کارگران و دولت است. در مناطق محروم تشکل‌های کارگری و کارفرمایی قوی وجود ندارد که به همراه نماینده دولت برای مذاکرات تعیین حداقل مزد قانونی گفت‌وگو کنند. در کل فقدان تشکل‌های قوی کارگری و کارفرمایی در کشور، به‌ویژه در مناطق محروم، یکی از چالش‌های مهم بازار کار ایران است. در چنین شرایطی تاکید بر تعیین حداقل مزد قانونی در مناطق مختلف کشور مذاکرات سه‌جانبه را به تصمیمات بوروکراتیک از سوی ادارات دولتی مبدل می‌کند.

ادامه در صفحه ۹

سکینه‌سادات پاد در گفت‌وگو با «شرق»:

زنان نیازمند جانمایی در حکمرانی ایران امروز هستند

سکینه‌سادات پاد، مسئول «پیگیری حقوق و آزادی‌های اجتماعی» معتقد است که زنان ایرانی توان و دانش کافی برای نقش‌آفرینی جدی در حکمرانی ایران را دارند و باید برای رسیدن به جایگاه و موقعیت مناسب خود تلاش کنند.

صفحه ۲

سخنگوی قوه قضائیه ابعاد جدیدی از پرونده کلاهبرداری موبایلی را مطرح کرد

رویافروشی به سبک کوروش کمپانی

رئیس کل بانک مرکزی در اظهارنظری عجیب از ایجاد شبکه مالی جهانی داخلی گفت

FATF خودمانی!

گفت‌وگوی احمد غلامی با آذر منصوری و محمد مهاجری درباره احزاب و مقوله تحزب در ایران

معنابخشی به انتخابات

عکس: ایران

یادداشت

روئای ایرانی چیست؟!

حسین حقگو کارشناس اقتصادی

میداس بی‌صبرانه فریاد زد: «پس این احسان را در حق من روا دار تا هر آنچه را لمس می‌کنم، طلا شود». خدا تبسم کرد: «چنان که خواستی شد!»... و میداس شادمانه با علم به اینکه از این به بعد ثروتش بی‌نهایت است، محضر خدا را ترک کرد.

(افسانه شاه میداس، معمای فراونی، تری لین کارل)
۱- در خبرها آمده بود فردی که زندگی‌اش را فروخته و ۹۳ موبایل اپل از شرکت «کوروش کمپانی» پیش خرید کرده بود، با پلمب شرکت، قرار مدیرعامل و... کارش به بیمارستان کشید. بی‌شک نمونه‌های دیگری در بین ثبت‌نام‌کنندگان این شرکت با چنین وضعیت‌های تأثرانگیزی می‌توان یافت. «کوروش کمپانی» یکی از آخرین محصولات مشترک «حکمرانی اقتصادی» و «روئایابی ایرانی» است. مردمی که در یکی از ۲۰ اقتصاد تورم‌خیز جهان (گزارش اخیر صندوق بین‌المللی پول- ۱۴۰۲/۱/۲۸) و شاید تنها اقتصاد دارای تورم دورقمی ۴۰ساله در جهان، گیر افتاده‌اند و ...

ادامه در صفحه ۵

برنامه حضور

روزنامه‌نگاران شرق

درنمایشگاه

مطبوعات

شبکه شرق

تینا معظمی- خبرنگارسیاسی
میلاا علوی خبرنگارسیاسی شبکه شرق
نسترن فرخه- خبرنگاراجتماعی
فرانکزه جواهری دبیراجتماعی شبکه شرق
سجده پورخسروغنی مدیرهبری شبکه شرق

روزنامه

شهرزاد همتی- دبیراجتماعی

مریم شکرانی- دبیراقتصاد

آرش فرحزاد- دبیر جهان

سینا رحیم پورسردبیر شبکه شرق

هدی هاشمی دبیر تحریریه شبکه شرق

سونیتا سراب‌پور دبیر فناوری شبکه شرق

سحر طلوعی دبیر سایت انگلیسی شبکه شرق

شبکه شرق

(چهارشنبه)

۲ اسفند

شرق

یادداشت

عقب‌ماندگی مزد از تورم

ابراهیم شیخ

تعیین حداقل حقوق و دستمزد سالانه نیروی کار از مهم‌ترین تصمیمات دولت‌ها با همکاری نمایندگان تشکل‌های کارگری و کارفرمایی در حفظ و نگهداشت، رفاه و انگیزش منابع انسانی در کشور است. با توجه به آنکه در حال حاضر بحث تعیین حداقل دستمزد و مزایای ثابت کارگران در جریان است، در این خصوص نکات زیر حائز اهمیت است.

۱- سال‌هاست میزان افزایش دستمزدها از تورم در کشور جا مانده و این امر سبب کاهش قابل ملاحظه قدرت خرید کارگران و افزایش گروه‌های مشمول خط فقر در کشور شده است، به نحوی که هم‌اکنون نه تنها تمامی حداقل‌بگیران و بلکه بسیاری از کسانی که تا حدودی بالاتر از این محدوده هم هستند و تشکیل خانواده داده و صاحب فرزند هستند، در زمره فقرا محسوب شده و توان گذراندن حداقل زندگی را ندارند. برای اثبات این سخن کافی است نگاهی به شاخص انگل (اقتصاددان آمریکایی) داشته باشیم. در این شاخص، هرچه ضریب بالاتری به دست آید، درواقع خانوار خریدار مطلق غذا و خوراک است و در مقابل فقر بسیار آسیب‌پذیرتر خواهد بود. ایرنا (خبرگزاری رسمی دولت) در ۱۰ آذرماه ۱۴۰۱ در مقاله «ادعای خط فقر ۳۲ میلیون تومانی خلاف واقع است» می‌گوید: در واقع هر خانوار شهری در سال ۹۵ تنها ۲۳ درصد هزینه‌های خود را صرف خوراک می‌کرده اما در سال ۱۴۰۱ برای تأمین خوراک مجبور به صرف ۳۰ درصد از کل هزینه‌های خود بوده است. برای خانوارهای شهری نسبت هزینه‌های خوراکی به کل هزینه‌ها یا همان شاخص‌های انگل به‌مراتب بدتر است؛ چراکه در سال ۱۴۰۱ تخمین زده می‌شود هر خانوار چیزی در حدود ۴۰ درصد از کل هزینه‌های خود را صرف خوراک کرده باشد. با در نظر گرفتن تورم بیش از ۴۰درصدی اقلام خوراکی در طول یک سال گذشته باز هم شاهد افزایش ضریب انگل هستیم و وخیم‌ترشدن وضع کارگران حداقل‌بگیر را می‌بینیم. همچنین مرکز آمار در گزارشی رسمی درخصوص تورم اقلام خوراکی در تهران در هفت ماه منتهی به مهر ۱۴۰۱ اظهار می‌کند «اگر تورم اقلام خوراکی در هفت‌ماهه منتهی تا مهر ۱۴۰۱ که حدود ۴۸ درصد بوده را به رقم قبلی اضافه کنیم، خط فقر در تهران چیزی حدود ۱۰میلیون و ۸۰۰ هزار تومان به دست خواهد آمد. براساس آمارها خط فقر استان‌های البرز، مرکزی، آذربایجان غربی، خوزستان و کرمانشاه بعد از تهران بالاترین نرخ در کشور هستند». همچنین خوب است در جریان تازه‌ترین گزارش بانک جهانی درخصوص امنیت غذایی در سال ۲۰۲۳ باشید که ایران در رده پنجم بالاترین میزان تورم مواد غذایی در جهان قرار گرفته است. در این فهرست کشور ونزوئلا با ۴۷۱ درصد رتبه نخست، ایران با ۷۸ درصد در جایگاه پنجم و ترکیه با ۵۲ درصد تورم با رتبه ۱۰ بالاترین تورم در مواد غذایی را به خود اختصاص داده‌اند. ۲- مزایای ثابت کارگران نیز به نحوی است که در سال ۱۴۰۲ میزان حق مسکن کارگران ۸۲۵هزارو ۵۰۰ تومان میزان حق اولاد به ازای هر فرزند ۵۳۰هزارو ۸۲۹ تومان و کمک‌هزینه اقلام مصرفی یک‌میلیون و ۷۹ هزارو ۵۰۰ تومان بوده است. این ارقام حتی کفاف بخش کمی از حداقل هزینه‌های مربوطه را نمی‌دهد. ۳- با بررسی اجمالی وضعیت دستمزد در کشورهای همسایه که اقتصادی نسبتا شبیه‌تر به ما دارند مانند ترکیه و عراق متوجه می‌شویم که حداقل دستمزد حتی در این کشورها بیش از دو برابر در عراق و در حدود چهار برابر در ترکیه است. ودات ایشیک‌هان، وزیر کار ترکیه، روز چهارشنبه ششم دی گفت که حداقل دستمزد در کشور در سال آینده میلادی (۲۰۲۴) ۱۷هزار و ۱۰۳ لیر (۵۷۸ دلار) خواهد بود. لازم به ذکر است کشور ترکیه جولای امسال (۲۰۲۳) نیز حداقل دستمزدها را افزایش داده بود و کلا این رقم از ابتدای سال ۲۰۲۴ نسبت به ابتدای سال قبل میلادی، رشدی حدود صددرصدی خواهد داشت. در گزارش خبرگزاری رسمی کشور عراق (واع) الاسدی وزیر مربوط به امور کار گفت: با آغاز اجرای قانون جدید، حداقل دستمزد کارگران بازنشته‌است ۴۰۰ هزار دینار، به ۵۰۰ هزار دینار افزایش می‌یابد. همچنین حداقل درآمد کارگران در عراق ۳۵۴ دلار در ماه است، یعنی حدود ۲۰ میلیون تومان است. فاصله سایر کشورهای حاشیه خلیج فارس با ما که گفتنی نیست، رتبه‌بندی جهانی حداقل دستمزد کشورهای جهان جالب است آنجا که حتی کشورهای هند، ارمنستان و آذربایجان نیز از ایران رتبه بالاتری در پرداخت حداقل دستمزد کسب کرده‌اند. این شکاف دستمزد در کشورهای منطقه به‌زودی سبب مهاجرت انبوه نه تنها نیروی متخصص تحصیل‌کرده که حتی نیروهای کار فنی و ساده خواهد شد و کشور در مضیقه نیروی انسانی نیز خواهد ماند.

ادامه در صفحه ۵